

FMB-15/2010.
(FMB-15/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Foglalkoztatási és munkaügyi bizottságának**
2010. szeptember 10-én, hétfőn 10 óra 47 perckor
az Országház Delegációs termében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Andor László reagálása</i>	6
<i>Kérdések</i>	7
<i>Elnöki zárszó</i>	8

Napirendi javaslat

1. Találkozó Andor László úrral, a foglalkoztatásért, a szociális ügyekért és a társadalmi összetartozásért felelős EU-biztossal és kabinetjével

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Gúr Nándor** (MSZP), a bizottság elnöke

Kiss Péter (MSZP)

Bertha Szilvia (Jobbik)

Egyed Zsolt (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Andor László, a foglalkoztatásért, a szociális ügyekért és a társadalmi összetartozásért felelős EU-biztos

Megjelent a bizottság titkársága részéről

Farkasné dr. Molnár Valéria, a bizottság főtanácsadója

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 47 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

GÚR NÁNDOR (MSZP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! Szép napot kívánok mindenkinek. Nagy tisztelettel köszöntöm Andor László urat, aki a foglalkoztatáspolitikai, szociális ügyekkel és a társadalmi összetartozás ügyével foglalkozó EU-biztos.

Köszönöm szépen a találkozás lehetőségét. Először egy bizottsági ülés keretei között szeretünk volna találkozni biztos úrral és a stábjával, de hát az élet úgy hozta, hogy a kormánypárti képviselőknek épp most van frakció-összetartásuk, ilyen értelemben ők nem tudnak jelen lenni a mai találkozásunkon, így nem bizottsági ülésre, hanem konzultatív egyeztetésre kerül sor.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Andor úr köszöntését követően engedjék meg, hogy a stábot is, a különböző nemzetiségű kollégákat is köszöntsem, ha nem is név szerint. Megtisztelő, hogy itt vannak velünk a parlament falai között.

Egy nagyon rövid helyzetképet szeretnék én felvázolni. Maximum három-öt percben arról, hogy hogyan is néz ki ma Magyarország foglalkoztatáspolitikai, szociális, társadalmi összetartozás ügyek tekintetében. És utána, mivel a dialógus itt már folyt egy 35-40 perce, azt gondolom, hogy a célszerű az, hogyha önöknek van kérdésük, akkor ezt megfogalmazzák biztos úr felé. Biztos úr pedig természetesen erre válaszol.

Ha ez elfogadható, akkor eszerint haladnánk.

Magyarország ugyanúgy, mint Európa más országai, de Európán kívüli országok is, megízlelte a válságot. 2009 tavasza már intenzíven arról szólt, a 2008 őszen bekövetkezett pénzügyi, gazdasági világválság nem kerülhette el az országunkat sem.

A gazdasági és a pénzügyi világválság szoros összefüggésben van természetesen a foglalkoztatáspolitikával, és kihat a szociális ügyekre is. Látható, hogy a gazdaság működése csak nyomkövetni tudja azt, ami a pénzvilágban zajlik. Magyarországon jelen pillanatban most a májusi és a júliusi foglalkoztatási vagy munkanélküliséget reprezentáló adatok rosszabbak, mint az egy évvel ezelőttiek. Nyilván ennek hatása azért is érvényesül, mert nyomkövető, nyomkövető a munkaerőpiac. Látható az, hogy nem elég egy kormányváltás ahhoz, hogy egyik pillanatról a másikra minden megváltozzon. Nem. Ahhoz a világban kell rendnek lenni, a gazdaságban kell rendnek lenni. Most jelen pillanatban az ország keretei között a foglalkoztatottak száma 0,6 százalékkal kevesebb, mint egy évvel, hasonló időszakban. A munkanélküliek száma 15 százalékkal több. A munkanélküliségi ráta 1,3 százalékkal magasabb, 11 százalékos mértékű. Ezek a reprezentatív adatok, de a tartalom sokkal fontosabb ettől.

Az, hogy melyek azok az ügyek, amelyek tekintetében lépési kényszerek vannak. Én úgy gondolom, hogy azok az ügyek, amelyek biztos úr hatáskörébe tartoznak, abszolút módon ide tartozóak, hiszen látható, hogy képzettség nélkül nagyon nehéz, akár recesszió van, akár nincs, elhelyezkedni.

Látható, hogy Magyarországon, akiknek nincs képzettségük, a 20-25 százalékuk tud elhelyezkedni. Akiknek van szakmai képesítése, a kétharmaduk. Akik valamilyen felsőfokú képesítéssel bírnak, ott már sokkal inkább a háromnegyedük vagy a négyötödük tud elhelyezkedni. Tehát a képzés fontossága nem kérdőjelezhető meg. Legkiváltképp a szakmai képzés fontossága és a munkaerőpiac által igényelt képzés fontossága. És hozzáteszem, nemcsak és az általános képzésről beszélek, hanem a felnőttképzés fontosságáról. Sajnos e tekintetben Magyarország az európai uniós országok vonatkozásában nem az élen jár.

Gyakorlatilag mondhatjuk, hogy sereghajtók vagyunk. Tíz százalék alatt van a felnőttképzésben résztvevőknek az aránya. És hogyha megnézzük azt, hogy mondjuk az ötvenes korosztály, az ötven éves feletti körében hogy néz ez ki, akkor 6-7 százalékos

mértékű. Az elhelyezkedési esélyek nyilván ezáltal még inkább romlanak. Nagyon nagy problémánk a képzettség hiányán kívül, hogy a nem megfelelő volta mellett a tartós munkanélküliség kérdése. A regionális különbségek még ebben a kis 93 ezer négyzetkilométernyi országban is. És az is, hogy a regionális különbségek és az ottani hajlandóságok, az egyéni hajlandóságok, akár a képzésben, a fejlesztéspolitikában való részvétel tekintetében is korlátozottak.

Összességében tehát azt akarom mondani néhány jelzőszámon keresztül és néhány impulzust érintő gondolon keresztül, hogy tennivaló ezernyi van. A tennivaló nyilván olyan, ami a foglalkoztatáspolitikát megelőző vagy a foglalkoztatáspolitikára, gazdaságra mértékadó kihatással bíró legyen. És persze vannak a társadalmi összefogás tekintetében olyan kérdések, amelyekben talán szokatlan, de olyan lépéseket is foganatosítani kell, amelyek az elmúlt időszakban nem voltak jellemzőek.

Egyetlen egy példát mondok, és ezzel zárom a gondolataimat, azt hiszem, azt gondolom, miniszter úrral közösen sokat beszélünk erről, hogy olyan támogatási rendszereket kell működtetnünk, amelyek segítik legkiváltképp a mély szegénységben élő emberek sokaságát annak érdekében, hogy az ő utódjaik a munkaerőpiacon már meg tudják állni a helyüket.

Csak a példa kedvéért zárom a gondolataimat ezzel: azt hisszük, úgy gondoljuk, hogy olyan támogatási rendszert kell a példa kapcsán ennek ügyében foganatosítani, hogy az aluliskolázott, iskolai végzettség nélküli gyermekek a nyolc általános iskolát elhagyva, ha szakmai képzésben vesznek részt, akkor növekvő mértékű családpótlék-támogatásban részesüljenek. Az ő és a társadalom érdeke is ez. Azt gondolom, ilyen és ehhez hasonló ügyek lehetnek azok, amelyeket nekünk képviselni kell ezen ház falai között, és ezek segíthetik a nagy ügyeknek a rendszerbe való foglalása mellett az érvényesülését. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. Nem szeretnék mélyebb elemzésekbe bocsátkozni, ha biztos úr úgy gondolja, hogy kiegészítendő, szükségszerűen kiegészítendő gondolatai vannak, akkor természetesen az övé a szó, csak a beszélgetés kapcsán úgy jöttünk be a terembe, hogyha ő az én rövid bevezető gondolataimat követően nem látja ennek a szükségességét, akkor átadjuk a szót. Biztos úr, kérdezek, hogyan, miképpen haladjunk?

Andor László reagálása

ANDOR LÁSZLÓ EU-biztos: Akkor egy pár percre kérnék szót. Először is szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy eljöhöttem erre a megbeszélésre majdnem a teljes kabinettel együtt, tehát, akik velem dolgoznak Brüsszelben, közvetlen munkatársak, most jelen vannak. Részben azért, hogy Magyarország sajátosságaival, a foglalkoztatás és a szociális ügyek téren ismerkedjenek, másrészt pedig ez egy fölkészülés a magyar elnökségre is, számos olyan konzultációt tartunk, ami ezt elősegíti.

Elnézést a késésért, emiatt valóban egy kicsit rövidebbre kell fogunk a mai eszmecserét. Én csak annyit szeretnék előrebecsátani, hogy az Európai Bizottság tökéletesen tisztában van azzal, milyen súlyos probléma Európában általában, de különösen Magyarországon a foglalkoztatás alacsony szintje.

Erre vonatkozólag az elmúlt tíz évben már élt egy uniós szintű program, az úgynevezett lisszaboni stratégia, ami megpróbált eredményeket elérni, és mi azt mondjuk, hogy 2008-ig, amíg ez a válság be nem ütött, addig voltak is eredmények, esetenként részleges eredmények, de ezeket nem szabad alábecsülni. A válság rengeteg mindent tönkre tett, hétmillióval több munkanélküli van ma Európában, mint 2008-ban, és hát különösen érezzük ezt olyan országokban, amelyeknek viszonylag korlátozott volt a fiskális mozgástere a tekintetben, hogy mennyire tudja enyhíteni a pénzügyi válság hatásait. De azt is hozzá kell tenni, hogy azok az anomáliák, amelyek Magyarországon fennállnak és megmutatkoznak az alacsony szintű foglalkoztatottságban, ezek nem az elmúlt két-három év termékei. Tehát itt

vissza kell tekinteni az elmúlt húsz évre, és megnézni azt, hogy milyen rossz tendenciák, hibás döntések, rossz beidegződések vezettek oda, hogy Magyarország Málta után a legalacsonyabb szintű foglalkoztatással rendelkezik ma az Európai Unióban. És hát nyilván fel kell mérni azt, hogy ezen hogyan lehet érdemben változtatni. Nem egy kicsit, hanem érdemben.

Tehát én a magam részéről a jelenlegi magyar kormány deklarációit a dinamikus munkahelyteremtésről mindenképpen üdvözölni tudom, és azt gondolom, hogy ez minden érintettnek, a kormánynak, az ellenzéknek, a szakszervezeteknek, a munkaadóknak együttes feladata. Mindannyiuk előtt egy együttes kihívást, hogy tulajdonképpen egyfajta modellváltást végrehajtani egy más szintű foglalkoztatást tesz lehetővé. Ez be fog illeszkedni abba az uniós törekvésbe, amit általában rendkívül ambiciózusnak neveznek, hogy tudniillik felemelni 75 százalékra a foglalkoztatás szintjét. Ez az egyik kulcskérdése az Európa 2020 stratégiának. Ennek a szolgálatába állítjuk mi az uniós eszközöket, beleértve a pénzügyi eszközöket, az Európai Szociális Alapot és más rendelkezésre álló alapokat is. Ebben a tárgykörben, hogyha a képviselő uraknak, hölgyeknek vagy szakértőknek a teremben bármilyen kérdése van, akkor állok rendelkezésükre saját magam, illetőleg a kollegák a kabinetből.

ELNÖK: Köszönöm szépen biztos úr! Köszönöm szépen a képviselőknek, hogy elfogadták az invitálást, és a szót nekik adom, akinek kérdése van, az kérem, hogy fogalmazza meg. Kiss Péter, miniszter úr, parancsolj!

Kérdések

KISS PÉTER (MSZP): Köszönöm szépen. Egyrészt, de szerintem nagyon jelentős, nemcsak Magyarország számára jelentős kérdést szeretnék felvetni, amelyik is természetesen nemcsak munkaerő-piaci indíttatású, hanem politikai értékválasztásról is szól. Ez pedig a romák foglalkoztatása, és foglalkoztatási képességei, lehetőségei.

Lényegében azt akarom kérdezni, hogy tekintettel az aktuális európai konfliktusokra, itt most a francia romakiutasítási konfliktusra utalok és tekintettel arra, hogy azokban az országokban, ahol romák nagy számban élnek, ez a kérdés, ez kulturális értékválasztási, foglalkoztatási, képzési, szociális kérdésként is egyidejűleg felvetődik, lehetséges-e az, hogy e keretben komplex európai uniós program induljon, amelyik megpróbálja Európában komplexen kezelni ezt a dolgot. Látható módon ugyanis, ez a kérdés itt most – direkt mondom evvel a szóval – nem szegregálható az uniós országok egy részével és ott nem megválaszolható önmagában.

Nyilvánvaló, hogy Magyarországnak a dolog korrekt és az európai értékek szerinti megoldásában komoly szerepet kell vállalni. Ez nyilvánvaló számunkra. Ugyanakkor úgy ítélem meg, hogy egy olyan problémáról van szó, amelyik az európai értékválasztás egyik mintája is lehet, egyik lakmuszpapírja is lehet, ezért azt szeretném kérdezni a biztos úrtól, hogy személyében támogatna-e egy erre irányuló komplex programot, illetve, hogy evvel kapcsolatban melyek az uniós bizottsági elképzelések.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt szeretném kérdezni, képviselőtársaim, hogy van-e még kérdés. *(Nincs jelentkező.)* Biztos úr, visszaadom a szót, parancsolj!

ANDOR LÁSZLÓ EU-biztos: Köszönöm szépen. Hát elég friss hírekről tudok beszámolni. Ezen a héten az Európai Parlamentben egy igen heves vita zajlott, és Reding alelnök asszonnyal közösen volt módunk válaszolni a kérdésekre. Bizonyos értelemben szembenézni a kritikával is.

Ugyanakkor azt látni kell, hogy a roma ügyről, mint európai kérdésről, már az előző ciklusban, az első Barosso-ciklusban egyre intenzívebb gondolkodás és útkeresés volt Brüsszelben is. E tekintetben Spidla, korábbi biztos érdemeit ki kell hangsúlyozni. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy azokkal az esetekkel, amelyek hát Franciaországban most, de korábban már Olaszországban bekövetkeztek, jól láthatóvá vált ennek a kérdésnek az európai dimenziója. Nem voltunk erre teljesen felkészületlenek, hiszen április 7-én a bizottság kiadott egy közleményt, amely az európai romák helyzetének a javításáról szól, és feltérképezi azokat a cselekvési irányokat, különösképpen a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök használata tekintetében, ahol a dolgon érdemben segíteni lehet. És be vannak ütemezve azok a konferenciák, amelyek Budapesten, Bukarestben és másutt keresik a megoldásokat, hogy hogyan lehet a pénzügyi eszközökkel érdemben befolyásolni azt, hogy mi zajlik az adott országban.

Az teljesen nyilvánvaló volt, hogy itt nem a pénz mennyisége elsősorban a kérdés. Én azt gondolom, hogy jelentős mennyiségű uniós forrás állt eddig is rendelkezésre, a kérdés az, hogy hogyan lehet ennek a felhasználásán helyi szinten, tagállami programok keretében érdemben javítani. Azt gondolom, hogy azt senki nem gondolta, hogy ez az uniós közlemény önmagában alkalmas lehet arra, hogy ilyen rendkívül rosszízű és hát sokak számára kellemetlen eseteket, mint ami most Franciaországban történt, meg tudunk volna előzni vele.

De ez a helyzet is most újból felhívja a figyelmet arra, és ezt tapasztaltuk az Európai Parlamentben, hogy a közvélemény határozottabb cselekvést vár el, és mi erre készséget mutattunk. Tehát Reding asszony egy olyan kezdeményezéscsomagot állított össze, amely létrehoz egy ilyen akciócsoportot tulajdonképpen a biztosok szélesebb köréből. Az általa és általam gondozott ügyet egy szélesebb alapra helyezi bevonva az oktatásügyért, az egészségügyért, a regionális fejlesztésért, a mezőgazdaságért felelős biztosokat is, és kezdeményezzük, hogy a miniszterek tanácsai egy új formációban foglalkozzanak az ősszel, még a belga elnökség alatt a roma ügygel, illetőleg a kialakult helyzet következményével.

Tehát mi készek vagyunk arra, hogy felerősítsük az unió és azon belül az Európai Bizottság szerepét, jelenlétét ebben a kérdésben, ugyanakkor azt kell mindig hangsúlyozni, hogy elsődlegesen azok az országok felelősek a szociális problémák, felhalmozott anomáliák megoldásában, ahol az érintettek állampolgárok. Az uniónak lehet jelentős támogató szerepe, lehet ezt még növelni és hatékonyabbá tenni, de anélkül, hogy a tagállamok, a helyi önkormányzatok, a civil szervezetek összefogása ne történne meg, valószínűleg nem lehet további eredményeket elérni.

Számunkra ez beleilleszkedik az Európa 2020-ba, mert ennek van egy foglalkoztatást növelő célkitűzése, van egy másik, amit még nem említettünk itt ma, a szegénység csökkentését megcélzó célkitűzés. De azt gondolom, hogy a kettő egymás nélkül igazából nem is értelmezhető. Tehát a foglalkoztatás érdemi bővítése nélkül nem tartósan a szegénységet leküzdeni, és azt meg kell érteni azokban a mikrokörnyezetekben is, ahol például a hazai cigányság problémája a legsúlyosabb. De ez fordítva is igaz. Azokat az ambiciózus foglalkoztatásnövelő célokat nem tudjuk elérni, hogyha a gyermekszegénység ellen nem küzdünk, mert ez alapozza meg a következő generáció foglalkoztathatóságát.

Elnöki zárszó

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselőtársaimra nézek. *(Nincs jelentkező.)* Nincs más kérdés, ezért néhány zárógondolatot szeretnék megfogalmazni.

Korábbi kormányok minisztereként Kiss Péter sokszor feszegette ezeket a kérdéseket, amelyeket ma is feltett, azért, hogy pozitív változások következzenek be. Ezzel együtt azt kell hogy megfogalmazzuk, hogy tennivalónk ezernyi e tekintetben. Ezernyi, mert főleg és az említett 93 ezer négyzetkilométeren vannak olyan kisebb tájegységek, kistérségek, adott esetben régiók nagyobb részei, amelyek ezen problémákkal mélyen sújtottak. Azért nagyon

fontos nemcsak a kérdés feltétele, hanem a megoldások megtalálása is, az európai források integrálása is, mert hazai erőforrásokból ezeket a kérdéseket meggyőződésünk szerint megoldani nem lehet. Azt hiszem, azt gondolom, hogy olyan új programok beindítása szükségyszerű, amely alapvetően a társadalmi elvárásokat és a társadalmi igazságérzetet szolgálja, magyarul munkaterápiás folyamatok sokaságát kell életre hívni, és csak és azoknak az embereknek szabad a segélyezés rendszerében, a szociális ellátás rendszerében jelen lenni, akik egyébként a munkatevékenység végzésére nem alkalmasak.

Nekünk a jövőben az a dolgunk, hogy ezt a folyamatot erősítsük. Ehhez keressük a segítő kezeket, biztos úr kezét is, és az Európai Unió kezét is, mert ezen szintű társadalmi problémák megoldására más válaszokat adni, megítélésünk szerint nem lehet.

Nagyon szépen köszönöm képviselőtársam, miniszter úr kérdését, biztos úr egyenes, őszinte válaszát, és abban a hitben, abban a reményben zárom a rövid találkozásunkat, hogy ezen fajsúlyú kérdés, és ezen kívül még egyéb más, fel nem vetett kérdés tekintetében nyíltan és nyitottan tudunk a jövőben is egyeztetni és segítséget találni.

Biztos úr, számítunk a munkádra e tekintetben, és keressük Magyarország boldogulásáért az összes lehetséges kapcsolatot Európa keretei között. Köszönöm megtisztelő jelenlétüket, a mai konzultatív találkozásunkat, annak a hivatalos részét ezennel bezárom és még egyszer köszönöm biztos úrnak is és stábjának is, kabinetjének, minden tagjának, hogy itt voltak velünk. Viszontlátásra! Szép napot kívánok mindannyiuknak!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 10 perc)

Gúr Nándor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia